Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination January-2022

Course	:	**TYBA**	**Date**	:	**13/02/2022**
Subject Code	:	**SKTM-09**	**Time**	:	**01:00pm to 03:00pm**
Subject Name	:	**Main Paper - 09 (Sanskrit – અપઠિત અનુવાદો, નિબંધો અને ભાષાવિજ્ઞાન)**	**Duration**	:	**2 Hours**
			Max. Marks	:	**50**

પ્રશ્ન:1 *(અ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે નું ભાષાંતર કરો.* **(10)**

1. *हे दमयन्ति, नलो नाम निषधेषु भूपतिस्ति । यदि त्वं तस्य भार्या स्याः ते जन्म सफलं भवेत् । त्वमस्ति स्त्रीरत्नम् । नलश्चपुरुषरत्नम् । विशिष्टायाः विशिष्टेन संगमो गुणवान् भवेत् । समयोरेव विवाहो विवादश्च शोभत इति नीतिविदो वदन्ति । अतो मे वाचो प्रपूजयेति तं दिव्यं हंसं सत्यभाषिणं मत्वा सा प्रोवाच ।*

2. *विदूषकः :* *भो शून्यं खल्विदं प्रमदवनम् । प्रष्टव्यं किञ्चिदस्ति । पृच्छामि भवन्तम् ।*
   राजा : *छन्दतः ।*
   विदूषकः : *का भवतः प्रिया तदानीं तत्र भवती वासवदत्ता इदानीं पद्मावती वा ।*
   राजा : *किमिदानीं भवान् बहुमान संकटे मां न्यस्यति ।*
   पद्मावती : *हला, यादृशे संकटे निक्षिप्तः आर्यपुत्रः ।*
   वासवदत्ता : *(आत्मगतम्) अहं च मन्दभागा ।*
   विदूषकः : *स्वैरं स्वैरं भवतु भवान् । एकोपरता अपरा असंनिहिता ।*
   राजा : *वयस्य । न खलु ब्रूयाम् । भवांस्तु मुखरः ।*

3. *देवकी :* *(उपसृत्य) जयत्वार्यपुत्रः ।*
   वसुदेवः : *देवकि ! अर्धरात्रः खलु वर्तते । प्रसुप्तो मथुरायां सर्वो जनः । तस्माद् यावन्न कश्चिद् पश्यति तावत् बालं गृहीत्वापक्रामामि ।*
   देवकी : *क्कार्यपुत्र इमं नेष्यति ।*
   वसुदेवः : *देवकि । सत्यं ब्रवीषि । अहमपि न जाने किन्तु एकच्छत्रच्छायां पृथिवीं समाज्ञापयति दुरात्मा कंसः । तत् क्व नु खल्वयमायुष्मान् नेतव्योर्था भविष्यति । अथवा यत्र दैव विधास्यति तत्र बालं गृहीत्वापक्रामामि ।*
   देवकी : *आर्थपुत्र इच्छामि तत्वदेनं सुद्दष्टं कर्तुम् ।*

પ્રશ્ન:2 *નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણનું ભાષાંતર કરો.* **(10)**

1. *पद्माकरं दिनकरो विकचीकरोति चन्द्रो विकासयति कैरवचक्रजालम् । नाभ्यर्थितो जलधरोऽपि जलं ददाति सन्तः स्वयं परहितेषु कृताभियोगाः ।*
2. *रथस्यैकं चक्रं भुजगयमिता सप्ततुरगाः निरालम्बो मार्श्चरणरहितः सारथिरपि प्रतिदिनमपारस्य नभसः रविर्यान्येवान्तं क्रियासिद्धः सत्वे भवति महतां नोपकरणे ॥*
3. *स तं दृष्ट्वा विशुद्धात्मा प्रासादाङ्गमुपागतम् ।*
   आश्वास्याश्वासिहीत्याह न तेऽस्ति भयमण्डज ॥

4. *एवमुक्तो हनुमता रामो दशरथात्मजः ।*
   तं मणिं हृदये कृत्वा रुरोद सहलक्ष्मणः ॥
5. *किं नु पापं कृतं पूर्वं को वा दारौर्वियोजितः ।*
   येनाहं शुद्धवृत्तापि त्यक्ता नृपतिना सती ॥

પ્રશ્નઃ3 નીચેના ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. **(10)**

1. *પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃત ભાષા*
2. *ભાષાનાં અંગો*
3. *ભારોપીય ભાષાકુળો અને તેનાં જૂથો*
4. *સંસ્કૃત ભાષામાં સ્વરો*
5. *સંસ્કૃત ભાષાના વ્યંજનો અને તેના પ્રકારો*

પ્રશ્નઃ4 નીચેનામાંથી કોઈ એક ઉપર સંસ્કૃતમાં નિબંધ લખો. **(10)**

1. *यत्र नार्यस्तु पूज्यन्ते रमन्ते तत्र देवता ।*
   अथवा
   नारी गौरवम् ।
2. *दूरदर्शनस्य उपयोगिता ।*
3. *विद्यायाः महत्त्वम् ।*
4. *सर्वे गुणाः काञ्चनमाश्रयन्ते ।*
5. *सत्सङ्गमतिः ।*

પ્રશ્નઃ5 માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર આપો. **(10)**

1. *આપેલ શબ્દોની સંધિ જોડો.*
   (A) *इति + आदि* (B) *वधू + उर्मि*
2. *આપેલ શબ્દોની સંધિ છોડો.*
   (A) *पावकः* (B) *एकैक*
3. *આપેલ શબ્દોના સમાસ ઓળખાવો.*
   (A) *त्रिलोकी* (B) *कलशौ*
4. *આપેલ શબ્દોની વિભક્તિ ઓળખાવો.*
   (A) *नदीषु* (B) *वारिणी*
5. *આપેલ ક્રિયાપદોના રૂપો ઓળખાવો.*
   (A) *धावथ* (B) *भाषन्त*